

ZSA PIEREDZES APMAINA



Saulainā 25. maija rītā vairāk kā 40 cilvēku liela grupa devāmies pie Sēlijas lauksaimniekiem, lai gūtu pieredzi un jaunās atziņas, kuras pēc tam varētu izmantot savās saimniecībās.

SIA "Liellopu izsoļu nams"

Pirmā pieturvietā bija Neretas novadā – SIA "Liellopu izsoļu nams", kur ar izsoļu nama darbību un skatījumu uz gaļas liellopu nozari mūs iepazīstināja tā vadītājs **Kaspars Ādams**. Kaspars izsoles rīkot sāka jau 2010. gadā. Šobrīd uz izsoļu savus liellopus ved ap 2500 saimniecību. Katru gadu pakāpeniski paplašinoties – pārbūvējot vecās kūts telpas, izsoles ietilpība sasniegusi 1000 liellopus vienā izsolē. Izsoles notiekot ik pa divām nedēļām, pavasarī un vasarā – nedaudz pierimstot. Uz sākot darbību tika pārdoti 400 liellopi gadā, bet pērn – liellopu skaits sasniedza 15 000. Arzemi pircēji brīnītos, ka pie mums Latvijā ir tik daudz liellopu. Pats izsoles process esot gana caurspīdīgs, kas ir ļoti svarīgi. Izsoļu nams ietur komisiju, tādējādi ir ieinteresēts katru dzīvnieku dārgāk pārdot. Tāpēc Kaspars vēlē uz vērtreiz uzsvērt, uz izsoļu namu ir jāved ļoti lopi, jo pagaidām tieši izsoļu nams ir nozāres vizītkarte. Šī nav vieta, kur var pārdot jebkādas jaunūzdevības par labu cenu. Diemžēl daudzi saimnieki jūtas apvainoti, ja par savu *loļojumu* nesaugem pat vidējo cenu, ar kuru var iepazīties "Liellopu izsoļu nama" mājas lapā. Uz jautājumu par to, kāpēc netiek publicētas augstākas cenas, lai lauksaimniekiem būtu kur tiekties, Kaspars skaidro, ka katra izsole ir kā izrāde, kuras rezultāts nevar prognozēt. Izsoļu nama darbinieki tiek sūti mācīties uz ārzemēm, kur viņi gūst pieredzi citu valstu izsoļu namos, tādējādi veidojot profesionālu komandu. Nākotnes vizija izsoļu namam: paplašināt eksporta tirgu un uzsākt rīkot vaislas materiālu



Pieredzes apmaiņas braucienā uz Sēliju



izsoles. Vēl paplašināt dzīvnieku skaitu pagaidām vairs nesoot iespējams, tāpēc arvien lielāks uzsvārs tiksot likts uz izsoļu dzīvnieku kvalitāti.

FAKTI			
Gaļas liellopu skaits pa gadiem:			
2011	25 856	2014	42 252
2012	29 825	2015	47 986
2013	36 264	2016	54 583

Saimniecību skaits, kas nodarbojas ar gaļas liellopu audzēšanu – 4360, no tām 1250 saimniecībās ir vīrs 10 zīdītājgovīm. Apmēram 80% saimniecību audzē bioloģiskos gaļas liellopus.

Neapsaubāmi izsoļu nama efektīva darbība ir uzlabojusi situāciju gaļas liellopu nozarē kopumā, taču nebūt nav veicinājusi Latvijas patērētāju lielāku nodrošinājumu ar kvalitatīvu liellopu gaļu, turklāt pamatā – bioloģisku.



Z/s "Ģēģeri"

Tālāk devāmies uz Neretas novada graudkopības saimniecību Z/s "Ģēģeri", kur mūs sagaidīja saimnieks **Juris Pundurs**. Saimniecības apskati agronomis sāka ar zirņu – pupu lauka apskati. Šajā 200 ha laukā redzēts vienīgi meliorācijas projekts, kas ļaus izmantot visu lauka potenciālu. Tālāk bija iespēja salīdzināt divus ziemas kviešu laukus, ar atšķirīgiem priekšaugiem. Davis ļoti kompetenti stāstīja par kopšanas darbiem un augu aizsardzības līdzekļu lietošanu. Izvērtas vērtīga diskusija jeb pieredzes apmaiņa starp saimniecības agronomu un citu novadu graudkopjiem.

Saimniecības bāzes vietā varēja apskatīties dažādu tehnikas parku, ar ko saimniecība aprādā savas vairāk nekā 2000 ha lielās zemes platības. Graudu pirmapstrādes kompleks celts pirms desmit gadiem,

un šobrīd tā jauda ir stipri par mazu, tāpēc paredzēts papildinājums – uzglabāšanas tvertnes. Saimniecība citīgi izmanto sturktūru finansējumu modernizācijai.

Tipiska specializētā augkopības saimniecība, kurai ir ļoti nokerplekētās tehnikas parks un ļoti intensīvi tiek izmantoti augu aizsardzības līdzekļi, labu ražu ieguvei. Gaidīsim kādu interesantu eksperimentu...

Pēc pusdienu ieturēšanas, notika seminārs, kur biedrības "Zemnieku Saicma" biroja darbinieki Mārtiņš Trons un Zanda Melnalksne stāstīja par jaunumiem ES saistītā atbalsta maksājumu un gaidāmajām izmaiņām LAP pasākumos. Pārrunājām arī gaidāmas nodokļu izmaiņas. Atbildējām uz lauksaimnieku jautājumiem un arī uzklaustījām klātesošo domas par dažādiem jautājumiem, kas mums palīdzēs turpmākā darbā ar Zemkopības ministriju.

Z/s "Kalna Dambriņi"

Šo dienu noslēdzām ar Viesītes novada Z/s "Kalna Dambriņi" apmeklējumu. Saimniece **Iveta Tirumniece** mūs iepazīstināja ar savas saimniecības darbību. Latvijā šī saimniecība ir ļoti pazīstama kā viena no vadošajām piensaimniecībām, kurā katru gadu notiek Fermu dienas un allaž gūstamas kādas vērtīgas atziņas, piemēram, cik izmaksā labas piena teles izaudzēšana un kā nodrošināt govs ilgmūžību. Jau šogad ganāmpulka vidējais laktācijas ilgums "Kalna Dambriņos" esot vīrs trim. Taču saimniecei nav miera – piena krīzes laikā pieņemts lēmums – dažādot saimniecību, lai līdzsvarotu ieņēmumus, tāpēc nu jau 2 gadus saimniecībā tiek nobaroti arī bulļi. Pirms gada ekspluatācijā tika nodota kūts ar 400 vietām, kurā tiek turēti nobarojamie bulļi, taču to viegli varot pielāgot arī slaucamo govju turēšanai. "Kūts projekts esot tuvu izcilam!" komentē saimniece, un viņai var ticēt, jo šī jau ir trešā kūts, kas uzcelta desmit gadu laikā "Kalna Dambriņos".

Pirms bulļu nobarošanas uzsākšanas saimniece apmeklēja vairākas Eiropas valstīs, lai savākta visu nepieciešamo informāciju gan par ēdināšanas nišiem, gan par realizācijas iespējām. Bulļus nobaro līdz 800 – 900 kg dzīvsveram, ko tie sasniedz apmēram 18 mēnešu vecumā. Nobarošanas režīmam gan vajadzētu būt tādā, lai šādu svaru dzīvnieki sasniegtu 16 mēnešu vecumā. Lai iegūtu pieprasīto – īpaši marmoroģto gaļu, nobarošanai jābūt intensīvai – nekādas ganības zāles, tikai milti, proteīna piedevas un kukurūzas skābarbi. Pagaidām visi nobarotie bulļi tiek realizēti eksportam. Saimniece ar uzpircēju piedāvāto cenu pašlaik ir apmierināta, taču tirgošanās sākotnēji nav bijusi vienkārša. Uzpircēji centušies nokautēt cenu iestādot visādus "pekstīnus".

Pateicoties Ivetas Tirumnieces izdošanai, notulaidībai un darbigūmam, katrā apmeklējuma reizē var uzzināt ko jaunu un noderīgu. Pieredze saimniecībā uzkrāta unikāla – gan ar ievestiem dzīvniekiem, gan pašaudzētiem, gan sasniedzot piena izslaukuma rekordus, gan tos samazinot, lai pielāgotos piena cenu krīzei. Arī jaunās nozāres – piena bulļiņu nobarošanas rezultāti "Kalna Dambriņos" šķiet nebeigams mūs pārsteigt, jo līdzšinējā pieredze Latvijā ir niecīga.

Ar lepmumu saimniece paziņoja, ka nu jau saimniecībā iesaistīta arī viņa jaunā paaudze, tāpēc viņai esot arī citas iecerēs, ko attīstīt nākotnē.

Dalībnieku secinājumi

Z/s "Kaļķi", Gundars Stiebrīšs

Pieredzes apmaiņas brauciens bija ļoti vērtīgs, jo tā bija gan atslodze no ikdienas darbiem, gan jaunu zināšanu un informācijas iegūšana. Lai arī mana saimniecība nav saistīta ar gaļas liellopiem, man bija ļoti liels prieks par "Liellopu izsoļu nams" darbību – kā no nulles var izveidot tik augsta līmeņa uzņēmumu! Ja agrāk jaunās zināšanas lauksaimniecībā braucām aizgūt ārzemēs, tad šobrīd droši var teikt – arī no Latvijas lauksaimniecības uzņēmumiem var un ir ko mācīties! Tāpat noderīga bija semināra daļa, kurā tika informēts gan par aktualitātēm lauksaimniecībā, gan nodokļu sistēmā. Ļoti vērtīgi un ļoti pavardīta diena!

Z/s "Krimūnas 3", Elna Purvīnska

Šobrīd vēl neesmu "Zemnieku saicimas" biedre, bet tuvākajā laikā noteikti iestāšos! Brauciens man ļoti patika. Programma bija izstrādāta ļoti pārdomāti – nebija nedz par daudz, nedz par maz un jaunu informāciju varēja iegūt ganrīz visu lauksaimniecības nozaru pārstāvjai! Savā saimniecībā audzēju gaļas liellopus pēc bioloģiskajām metodēm un primāri vēlējos apmeklēt "Liellopu izsoļu namu", bet arī pārējo saimniecību – graudkopības un piena lopkopības apmeklējums bija ļoti vērtīgs!

Z/s "Zāģeri", Kārlis Kociņš

Pieredzes apmaiņas brauciens man patika! Pats nodarbojos ar gaļas liellopu audzēšanu pēc bioloģiskajām metodēm. Liellopus realizēju caur "Liellopu izsoļu namu", tādēļ arī vēlējos dzīvē ieraudzīt, kā šis uzņēmums darbojas! Tāpat patika Kaspars Ādams stāstītais par uzņēmuma viziju un attīstības modeli. Noteikti apmeklēšu arī citus ar lapiem saistītus pieredzes apmaiņas pasākumus un iesaku tos apmeklēt arī citiem lauksaimniekiem!

Sagatavoja **Raimonds Jakovickis** un **Līva Norkārkle**

